

[Jørgen Estrup]

værende indretning af det internationale system ville det maksimalt opnåelige i retning af kollektive tvangsforanstaltninger i FN-regi formentlig være en aktion af samme karakter som indsatsen i Kuwait. FN vil primært have en legitimerende funktion, men vil ikke selv være instrumental i magtanvendelsen. Så mange var ordene.

Jeg synes, at det er FN i rollen som blåt kvalitetsstempel på internationale aktioner, alibiet for stormagterne, hvorimod visionen om en ny verdensorden med FN i spidsen skubbes til side som urealistisk. Og jeg synes, det er en for pessimistisk konklusion. Men det er også klart, at hvis det skal gå anderledes, hvis der skal være grund til optimisme, så kræver det vilje og indsats. Det kræver vilje og indsats på to områder: Først og fremmest inden for FN-systemet selv. Og dernæst er der ingen tvivl om, at det er et led i læreprocessen for FN, at man ser sine egne svagheder, det tunge bureaukrati, ineffektiviteten og de omfattende problemer, som man har set i forbindelse med at udsende styrker til forskellige indsatsområder. Der er tale om både korrupsion og sortbørs og voldelige overgreb på lokalbefolkningen.

FN har desuden været vildtvoksende, og de tusinder af ansatte i systemet er et problem, men det hører med til historien, at FN i den periode, vi har set, har udviklet sig fra 51 stater i 1945 til 184 i dag. Det er ikke mærkeligt, at det kræver et stort bureaukrati, og det er selvfølgelig også nødvendigt at konstatere, at der skal ske løbende ændringer i FN's opbygning og virke.

Men det andet, som jeg synes der er grund til at understrege med hensyn til den nødvendige vilje og indsats, er spørgsmålet om, hvad medlemslandene selv gør, og dér er jeg ganske enig med hr. Peter Duetoft, der fremhævede, at medlemslandene selv bærer ansvaret for, at FN kan løse problemerne og udnytte de aktuelle muligheder for at skabe en ny verdensorden. Uden politisk vilje fra medlemslandene er FN's initiativer dømt til fiasko, og eksemplerne er desværre mangfoldige. Det gælder, når FN mangler opbakning til sanktionsindsatsen, hvad enten vi taler om Sydafrika for en del år siden, eller vi taler om Serbien i dag, og det gælder, når der er manglende vilje til at sætte de nødvendige styrker bag FN's indsats. Da Sikkerhedsrådet vedtog at oprette sikre områ-

der i Bosnien i foråret, så vi, at man derefter i ugevis måtte lede efter lande, der var villige til at sende tropper. Det gælder også, når medlemslandene til fredsbevarende opgaver sender ukvalificerede styrker eller sågar tropper, der tidligere har været straffet; så får man også den indsats, man beder om. Det gælder, når der er manglende vilje til at acceptere delegering af beføjelser til FN's organer, sådan som vi i en årrække har set at man ikke har kunnet udnytte pagtens artikler 43 og 47 om henholdsvis mulighederne for at stille bestemte kontingenter til rådighed for FN og for at have en permanent generalstabskomité, og det gælder selvfølgelig også i den lange periode, hvor USA ikke har været villig til at sætte sine styrker under FN's kommando; her er der heldigvis sket en ændring. Det gælder ikke mindst manglende vilje til at betale til FN's aktioner, og det gælder selvfølgelig i særdeleshed, når enkeltlande foretager ensidige aktioner uden om FN, det være sig i Panama eller Afghanistan, eller hvis man var kommet i den uhyggelige situation, at NATO på egen hånd havde fundet på at gribe ind i Jugoslavien. I de situationer undergraver man FN's muligheder.

FN gør, for nu at summere op, efter mit skøn en fremragende indsats på det humanitære område, i katastrofesituationer og over for flygtninge. FN's arbejde for demokrati, menneskerettigheder, social udvikling og miljø er uundværligt. I det hele taget: Hvor var det internationale samfund henne, hvis vi ikke havde FN? Alternativet til FN – ja, det er et andet FN.

Men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at FN har store problemer først og fremmest med at sikre fred og fælles sikkerhed – det, som i stort omfang er en forudsætning for at løse de øvrige opgaver. Den kollektive magtanvendelse gennem FN er det, vi har sværest ved at bruge rigtigt. FN bevæger sig i disse spørgsmål reelt på en knivsæg. Vold kan ikke afskaffes med vold, det ved vi fra Jugoslavien, men vi sikrer heller ikke fred bløt ved selv at være fredelige. Anvendelse af væbnet magt er det internationale samfunds yderste udvej, men truslen herom kan ikke undværes. Kunsten – den meget svære kunst, som FN endnu langt fra magter – er at undgå at bringe sig i en sådan situation og at sikre sig, at man kan mobilisere de fredelige midler, ikke mindst ved